من حديث أبي هريرة) މިބަޔާންފުޅުގެ މާނައީ : "އިންސާނާ މަރުވެއްޖެނަމަ ތިންކަމަކުން ފިޔަވާ އޭނާގެ ޢަމަލުތައް ކެނޑިދެއެވެ. ހިނގަހިނގާހުންނަ ސަދަގާތަކުން ފިޔަވިއެވެ. ނުވަތަ އޭގެ ސަވާބުން ފައިދާކުރެވޭ ޢިލްމަކުން ފިޔަވިއެވެ. އަދި އޭނާއަށް ހެޔޮދުޢާ ކުރާނެ ޞާލިޙު ދަރިއަކުގެ ސަވާބުން ފިޔަވިއެވެ." އަޅަމި މަރުވުމަށްފަހު އިންސާނާ އަށް ލިބޭނެ ޖާރީވެ ތިބޭނެ ހިނގަހިނގާހުންނަ ސަދަގާތަކުން ލިބޭ ސަވާބުތަކާއި، ފައިދާކުރެވޭ ޢިލްމުތަކުން ލިބޭ ފައިދާ އާއި، ހެޔޮދުޢާ ކުރާ ދަރިންގެ ސަވާބުން ލިބޭ ސަވާބު ކަމަށް ވެއެވެ.

މައިންބަފައިންގެ ނަންމަތީ ސަދަގާތް ކުރުމުން އޭނާމެހުންނަށް ފައިދާ ލިބޭނެ ކަމަށާއި އޭނާމެނަށް ފައިދާކުރާނެކަމަށް الإمام النَّوَوِي -رحمه الله- އިޖުމާޢު ނަގުލު ކުރައްވާފައިވެއެވެ. އޭނާމެ ބަހައްޓަން ދަރިދެ ލިބޭ ބަޔާންކުރެއްވުމަށް ސަޅަށްބަރުން ޝާހިދުތަކުން އެބަހުރެއެވެ.

މާތްރަސްކަލާނގެ ރަސޫލާ ﷺ އަކީ ހުރިހާ ހަގީގަތުގެ ރަނގަޅު ޞާލިޙު ދަރިއެއް ޖަހާދަށްފުރިއްޖެއެވެ. ޔަޤީނުން އެއީ ރަސޫލާގެ ޞަލަވާތް ފޮނުވާއިރު އުނދަގޫނުވާނެ ސަވާބުގެ ތެރޭގައިވެއެވެ. މަޑުމަޑުން އެކަންކުރަން ޖެހެއެވެ. ކޮބައިތޯ އެކަމާ ކަހަލަ ނަމަކާއި ދަރިއެއް ކުރެވޭ ސަވާބުގެ ތަރުހީބު އަދި ބަޔާންވަނީ ކޮބައިތޯ؟ ޝާއްޖެތަކާ ސޯސޯ ކުރައްވާށެވެ. ނުކުންނާ ކުރިމަތިވާނެ ކަމަކީ އެވެ."

ހިނގަހިނގާއި ހުންނަ ސަދަގާތެއް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަމާ ހަފުތާވާއި ކުރިޔަށް ހުންނަ ސަދަގާތަކީ، ބެހެއްޓުމަށް ހުންނަ ފިހާރައެއް، މަޑުފުރަޅާއަށް ޗާންދުފަރާތް، ފިހާރައިން ލަފާކުރާ ކުރިއަށްދާނޭ ފިސާރިފުއް ފިހާރައެއްގައި އަޅުގަނޑާ ކާފަބޭއް ފިލާވަލް ބެލެހެއްޓޭ ހިނގަހިނގާހުންނަ ސަދަގާތެއްގެ ތެރޭގައެވެ.

(ނިމިއްޖެ)

މުހިއްމުން އަސްލު ހަމަރު ކިރުމައިން...

މާތްالله ރަސޫލުﷲގެ ބައެއް އަޙާދީޘްތައް ބަޔާންކޮށްދެއްވެއެވެ. އަބޫ ثعلبة الخشني جرثوم بن ناشر ގެ ރިވާޔަތެއް ނަގާފައި ވެއެވެ. ސަޙާބީގެ ބަޔާނާއި ބެހޭގޮތުން ރަސޫލުﷲ ގެ ބަޔާންކުރުމުގައި ވެއެވެ. "ހަމަކަށަވަރުން މާތްالله ކަންތައްތަކެއް ފަރުޟު ކުރައްވައިފިއެވެ. ފަހެ ތިޔަބައިމީހުން އެ ތަކެތި ގެއްލޭ ގޮތަކަށް ނުލާށެވެ. އަދި އެކަލާނގެ އެތައް ޙައްދުތަކެއް ކަނޑައަޅުއްވައިފިއެވެ. ފަހެ ތިޔަބައިމީހުން އެ ޙައްދުތައް ފަހަނައަޅައި ނުދާށެވެ. އަދި އެކަލާނގެ އެތައް ކަމެއް - ހަރާމްކުރައްވައިފިއެވެ. ފަހެ ތިޔަބައިމީހުން އެކަންތައްތަކެއް - ކަމަށް ނުވަދެވާށެވެ. އަދި ހަނދާންނެތުމެއް ނޫން ގޮތުން، ތިޔަބައިމީހުންނަށް ރަޙުމަތެއްކަމުގައި، އެތައް ކަމެއް ފަރާތަކަށް ވިދާޅުނުވެ ހުންނެވިއެވެ. ފަހެ އެކަންތައްތަކާ ބެހޭގޮތުން ތިޔަބައިމީހުން ސުވާލު ނުކުރާށެވެ." (سنن الدارقطني: 183/4) އަލްއިމާމު އިބްނު ރަޖަބު ވިދާޅުވެއެވެ. އެއީ ދީނުގެ އަސާސެއްގެ ބަޔާނެއް، މާތްاللهގެ ޙުކުމްތަކުގެ ހުރިހާ ބަޔާނެއް ޖަމާކޮށްފައިވާ ޙަދީޘެކެވެ. އޭގެ ތެރެއިން ކަންތައްތަކާއި، ބާރުގަދަ ކަންތައްތަކާއި، ބަހައްޓާއިރު ޙައްދުތަކާއި، ވާޖިބުކުރެވުނު ކަންތައްތައް ފަރާތުން ސުވާލުކުރުމާ ކަމެއްނުވެއެވެ. އަދި ޙަދީޘްގެ ޚުލާސާ ބަޔާންކުރެވިފައެވެ. أبوبكر بن السمعاني ވިދާޅުވިއެވެ. ދީނުގެ އަޙްކާމުތަކުގެ ތެރޭގައި މިބަޔާނޫ ފަރާތް ބޮޑު ބަޔާނެވެ. ވިދާޅުވިއެވެ. ބައެއް ބޭކަލުންގެ އަދިހަށް އައިސްފައިވެއެވެ. ދެކެވޭ އަސްލުތަކާއި އޭގެ ފަރުޢުތަކެއް، އެއްބަޔާނަކީ އެކަލުވެގެންވާ ބަޔާނެއް، އެއީ ދީނުގެ އަސްލުތަކުގެ ބަޔާނުގެ ބަޔާންފުޅު ފުރިހަމަ އެއްކޮށް ބަޔާނެއް، ޔަޤީނުން ރަސޫލާ ﷺ ގެ ބަޔާންފުޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުވެއެވެ. ވިދާޅުވިއެވެ. އެއީ ވާޖިބުކަމާ އަލްމުޖްތަބާ ވިދާޅުވިކަމުގައި އައިސްފައިވެއެވެ. ރަސޫލުالله ﷺ މުހިއްމުން އަސްލު ހަމަރު ކިރުމައިން ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. ދެން އެއީ ދީނުގެ އަސާސެއްގެ ބަޔާން ވިދާޅުވިއެވެ. އިބްނު އައްސަމްޢާނީ ވިދާޅުވިއެވެ. މިބަޔާނުން ފުރިހަމަކުރެއްވި ހުރިހާ ބަޔާނެއް އެއްކޮށްލެވިފައިވެއެވެ. އަދި އިހުސާނުން މިޙަދީޘްއަށް ޢަމަލުކުރާ މީހާ، ބަހައްޓައިދީފައިވާ ތަރުތީބުގެ ސަވާބު ލިބޭނެއެވެ. އެއީ ފަރުޟުތަކާއި ސުންނަތްތައް، އޭނާގެ ބާރުވެރިކަމުން ޙައްދުތަކާއި ހަރާމްކުރެވުނުތައް ނުކުރަނީ، ދީނާ ހަމައަށް ވާޖިބުތަކުގެ ޙައްޤު ފުރިހަމަކުރެއްވިއެވެ. އަދި ދީނުގެ ބައެއްތަކުގެ ޙައްޤު ފުރިހަމަކުރެވިއްޖެއެވެ. އެހެން ޝުބުހާތަކުގެ ވާޖިބުތައް ބެހެއްޓުން ނުވާނެއެވެ. (جامع العلوم والحكم: 819/2).